O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON DAVLAT XOREOGRAFIYA AKADEMIYASI

"TASDIQLAYMAN"
O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi rektori
__________Sh.M.Toxtasimov
"25" avgust 2025-yil

Ro'yhatga olindi: №MD-70211601-1.04
"29" avgust 2025-yil

XOREOGRAF MAHORATI
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000	–	San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	210 000	–	San'at
Mutaxassislik:	70211601	–	Xoreografiya san'ati va xoreografiya (Xoreografiya jamoasini boshqarish)

Toshkent-2025

Fan/modul kodi XM11208		O'quv yili 2025-2026	Semestr 1/2	Kreditlar 4/4
Fan/modul turi Majburiy		**Ta'lim tili** O'zbek/rus		**Haftadagi dars soatlari** 4/4
1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya Mashgulotlari**	**Mustaqil ta'lim**	**Jami**
	Xoreograf mahorati	120	120	240

2.

I. Fanning mazmuni

"Xoreograf mahorati" predmeti xoreografiya ta'limidagi asosiy fanlardan biri hisoblanadi, u magistrlar kasbiy tayyorgarligining asosini tashkil qiladi va xoreografiya jamoasi rahbari mutaxassisligining mazmun-mohiyatini ochib berishga yordam beradi.

Xoreografiya san'ati va xoreografiya (Xoreografiya jamoasini boshqarish) mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlashning asosiy ta'lim dasturi bakalavr tayyorlash dasturi (4 yil) va ixtisoslashtirilgan magistr tayyorgarligidan (1, 2 semestrlar) tashkil topadi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Xoreograf mahorati fanining vazifalari

Xoreografiya jasmoasining ijtimoiy-pedagogik va badiiy-ijodiy funksiyalari. Havaskorlik xoreografiya jamoasida ta'lim, tarbiya va ijodiy jarayonini tashkillashtirish. "Xoreograf mahorati" fanining vazifalari. Xoreografiya jamoasida o'qitish tamoyillari (prinsiplari), metodlari va shakllari.

2-mavzu. Xoreografiya san'atining rivojlanish usullari va tendensiyalari

Xoreografiya jamoasi faoliyati va istiqbollarini (strategiyalarini) ishlab chiqishda yoshga oid xususiyatlarni hisobga olish. O'quv va konsert dasturlari metodikasini ishlab chiqish (ssenariy ishlab chiqish). Xoreografiya jamoasining o'quv, ta'lim dasturlarini tuzish metodikasi.

3-mavzu. Xoreografik asar dasturini yozish

Xoreografiya san'ati sohasidagi yangi ihtirolar, o'z kasbiy faoliyatida ulardan foydalanish istiqbollari. Xoreografiya san'atini rivojlantirish metodlari va tendensiyalari (g'oyalari), uning musiqa, drama teatri, tasviriy

	san'at, kinematografiya, ijtimoiy-gumanitar fanlar bilan o'zaro aloqadorligi, o'zaro bog'liqligi, o'zaro ta'sirlashuvi va o'zaro munosabatda bo'lishi. **4-mavzu. Xoreografik obrazni yaratishda baletmeysterning ishi** Xoreografiya jamoasi rahbarining pedagogik funksiyalarini belgilashning nazariy jihatlari. Raqs repertuarini shakllantirish vositasida jamoani rivojlantirish dasturi. Maqsadli ijodiy loyihalar va dasturlarni ishlab chiqish va ularni amaliy jihatdan yo'lga qo'yish. **5-mavzu. Xoreografiya jamoalari rahbarining pedagogik funksiyasini aniqlashning nazariy aspektlari (jihatlari)** Havaskorlik jamoalarida sahnaviy-repetitorlik ishlari metodikasi. Xoreografiya sahnalarini badiiy bezash. Liboslarning ahamiyati. Jamoalar va raqs ansambllarida o'quv-tarbiyaviy ishlar. Jamoa ishtirokchilarini raqs kompozitsiyalari mashg'ulotlarida musiqiy tarbiyalash. Raqs ifodaliligini rivojlantirish. **6-mavzu. Havaskor xoreografiya jamoasida o'quv-tarbiyaviy va ijodiy jarayonni tashkil etish** Raqs jamoasining ijtimoiy-pedagogik va badiiy-ijodiy funksiyalari. Ishtirokchilarni badiiy xoreografiya jamoalari faoliyati orqali ijtimoiylashtirish va kasbiy yo'naltirish. Mashg'ulotlar videomateriallar, darsliklar, o'quv-metodik qo'llanmalardan foydalanilgan holda olib boriladi. Shuningdek, yangi internet texnologiyalari, jahon baleti, teatri tarixi bo'yicha maxsus dasturlardan va xoreografiya san'ati haqidagi boshqa veb-saytlardan foydalaniladi.
	III. Amaliy va yakka mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar **Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:** 1. Turli xalqlarning an'anaviy raqslari, ularning plastik tili, kompozitsion tuzilishi xususiyatlari. 2. Bo'lajak xoreografik asarlar mavzusini va g'oyalarini izlash va rivojlantirish. 3. Bo'lajak raqs asarini rejalashtirish. 4. Musiqa materiallarini tahlil qilish va tanlash. 5. Baletmeysterning raqs kompozitsiyasi ustida ishlash bosqichlari. 6. Raqs dramaturgiyasini yaratish, raqs kompozitsiyasi librettosi. 7. Raqs kompozitsiyasini tuzish.

	8. Folklor raqsiga sahnaviy ishlov berish. 9. Xoreografik obrazni yaratishda baletmeysterning ishi. 10. Ijrochilar bilan sahna ishi. 11. Repetitorlik ishi. Amaliy mashg'ulotlarda talabalar raqs chizmasi, murakkab raqs harakatlarini rivojlantirish, folklorni sahnalashtirishda xalq materialining uslubi va xarakterini saqlab qolish, xoreografik obraz yaratish asosida etyud va raqslar, kompozitsiyalar tuzadilar. **IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar** **Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:** 1. Xoreografiya san'at turi sifatida. 2. Xoreografiya san'atining rivojlanish usullari va tendensiyalari. 3. Raqs kompozitsiyasining tarkibiy qismlari. 4. Baletmeyster – xoreografik kompazisiyasini yaratuvchisi. 5. Raqs kompozitsiyasi g'oyasi. 6. Musiqiy material tanlash. 7. Raqs asarlari dasturini yozish. 8. Edyud ishi. 9. Raqs asarini tuzish. 10. Mavzu bo'yicha nazariy materialni izlash va chuqur o'rganish. 11. Xoreografiya san'ati oid videomateriallarni izlash. 12. Xoreografiya jamoalari rahbarining pedagogik funksiyasini aniqlashning nazariy aspektlari (jihatlari). 13. Havaskor xoreografiya jamoasida o'quv-tarbiyaviy va ijodiy jarayonni tashkil etish. 14. Raqs repertuarini shakllantirish orqali jamoaviy rivojlanish dasturi. 15. Havaskorlik jamoasida sahnalashtirish va repetitorlik ishlarini olib borish usullari. 16. Xoreografik asarlarda dramaturgiya yaratish. 17. Raqs kompozitsiyasini yaratish 18. Xoreografiya san'atining turli muammolari bo'yicha ma'ruzalar, referatlar, sharhlar, insholar tayyorlash. 19. Sahnalashtirish ishi. 20. Repetitorlik ishi. 21. Xoreografik kompozitsiyalar, konsert nomerlari taqdimoti. Magistrantlarning mustaqil ishlari, ijodiy ishlari, taqdimot shaklida taqdim etiladi.

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** ***Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant:*** – мuayyan mutaxassislik bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni, o'quv va ko'nikmalarni shakllantirish; – mutaxassislik bo'yicha bilimlar bazasini yaratish, jamlash va ulardan foydalana olish ko'nikmalarini rivojlantirish ***tasavvuriga ega bo'lishi;*** – magistratura mutaxassisligi bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish kasb faoliyatining ko'zlangan natijalariga erishishda modellashtirish va tizimli yondoshish borasidagi ilmiy va amaliy bilimlarni ***bilishi va foydalana olishi kerak:*** - pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishi; - ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondashishi; - davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash - tadqiqotlar natijalarini tahlil qilish va aks ettirish, xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash, tavsiyalarni ishlab chiqish; - mustaqil tadqiqotchilik faoliyatining amaliy ko'nikmalarini shakllantirish; - fan, texnika va texnologiyaning eng yangi yutuqlariga asoslangan axborot bazalarini qo'llay bilish, nazariy bilimlarni kengaytirish va chuqurlashtirish, muassasa va tashkilotlarning funksional faoliyati va meyoriy-huquqiy hujjatlar doirasidagi muayyan vazifalarni bajarish asosida kasbiy ko'nikmalarini shakllantirish; - professional jihatdan ahamiyatga ega shaxsiy fazilatlar va vakolatlarni shakllantirish ko'nikmalarini hosil qilishi; - zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan, o'quv-tarbiya ishlarining interaktiv usullaridan foydalangan holda pedagogik ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak:***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari** • ma'ruzalar; • amaliy mashg'ulotlar; • guruhlarda ishlash; • ssenariy, xoreografik dramaturgiyani va yakka mualliflikdagi xoreografik asarni yaratish. • yaratilgan kompozitsiyalar taqdimotlarini tayyorlash.

5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Горлина И.Г. Искусство балетмейстера. Учебное пособие. –Т.: Изд. «Fan ziyosi», 2022. 2. Захаров Р.В. Сочинение танца: Страницы педагогического опыта. Учебное пособие. – М.: «Искусство», 1989. 3. Захаров Р. Записки балетмейстера. Учебное пособие. - М.,1976 4. Смирнов И.В. Искусство балетмейстера. Учебное пособие. - М.: «Просвещение», 1986. 5. Красовская В.М. История русского балета. Учебное пособие. - СПб., 1978. **Qo'shimcha adabiyotlar** 6. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T: O'zbekiston, 2016. 7. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va halq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. 8. Розанова Ю., Разумова С. Балетные либретто. - М., 2007 9. Авдеева Л.А. Балет Узбекистана. - Т., 1973 10. Каримова Р. Узбекские танцы в постановке Исахара Акилова. - Т., 1987 11. Каримова Р. Танцы ансамбля «Баҳор» - Т., 1979. 12. Каримова Р. Танцы Равии Атаджановой - Т., 1983. 13. Климов А. Основы русского народного танца. Учебное пособие. - М., «Искусство», 1981. 14. Ткаченко Т.С. Народные танцы. Учебное пособие. – М., 1975 15. Энциклопедия «Балет» - М., 1981. **Axborot manbaalari** 16. www.garmonia.fili.narod.ru 17. www.plie.ru 18. www.Ledyah.Org.ru 19. www.dancehelp.ru 20. www. dancerussia.ru

7.	Fan dasturi Oliy ta'lim ta'lim yo'nalislari va mutaxassisliklari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2025-yil "30" avgust dagi 1-sonli bayonnonasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun ma'sullar** I.G.Gorlina - O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi «Xoreografiya jamoalari rahbari» kafedrasi v.b.professori.
9.	**Taqrizchilar:** U. N Muxamedova - O'zDXA, «XJR» kafedrasi professori, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist. K.T. Muminov - O'zDXA, «XJR» kafedrasi professori, «Shodlik» ashula va raqs ansambli badiiy rahbari, O'zbekiston xalq artisti.